

PM 2015:128 RVI (Dnr 159-1182/2015)

**Förslag till föreskrifter om upphävande av
Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2000:9) om
undantag från kravet på legitimation för vikarie på
anställning som sjuksköterska**

Remiss från Socialstyrelsen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Förslag till föreskrifter om upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2000:9) om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska" hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Ewa Larsson anför följande.

Ärendet

I Socialstyrelsens förordning (1998:1518) om behörighet till vissa anställningar inom hälso- och sjukvården stipuleras att behörig till anställning som sjuksköterska är den som har legitimation för yrket. För vikarierande sjuksköterska ställs samma krav såvida inte Socialstyrelsen har medgett undantag (6 §), och det gäller både landsting och övrig kommunal hälso- och sjukvård. År 2000 antogs Socialstyrelsens nya föreskrifter om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska (SOSFS 2000:9). Den gjorde det möjligt för den som genomgår grundutbildning till sjuksköterska vid en svensk högskola och som har fullbordat studier till och med den femte terminen med godkända kurser och prov får anställas som vikarie för legitimerad sjuksköterska. Detta får dock endast ske under dagtid och tillsammans med en närvarande legitimerad sjuksköterska.

Socialstyrelsen anser sammanfattningsvis att det, ur ett patientsäkerhetsperspektiv, inte är tillfredsställande att regelmässigt och utan prövning från Socialstyrelsens sida tillåta enskilda att arbeta som sjuksköterskor före det att de har erhållit sin legitimation. Föreskrifterna bör därför upphävas.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att förslaget till att avskaffa det undantag som funnits från krav på sjuksköterskelegitimation är rimligt.

Mina synpunkter

En god och säker hälso- och sjukvård är av yttersta vikt i ett socialt hållbart samhälle. Medborgare ska kunna lita till att den vård de behöver utförs av kompetent och för ändamålet lämplig personal. Vidare bör välfärdsprofessionerna ges en hög status och präglas av goda förhållanden för de som väljer att arbeta inom samhällsvårdande yrken. Det krav som sedan tidigare finns på legitimation för att kunna anställas som sjuksköterska bör därför inte regelmässigt, utan särskild prövning, kunna kringgås.

Sammantaget ser jag därför positivt på det förslag som Socialstyrelsen här lämnar. Det är samtidigt viktigt att uppmärksamma den trängda situation som ofta uppstår på större vårdinrättningar inför sommarsemestrarna. I flera år har det rapporterats om stor brist på sjuksköterskor och att vårdplatser därför hotas med stängning. Jag ser det därför som viktigt att Socialstyrelsen noga följer upp hur det föreslagna upphävandet av undantag från krav på sjuksköterskelegitimation påverkar vårdinrättningarnas möjligheter att hålla en god bemanning även under semesterperioderna.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Förslag till föreskrifter om upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2000:9) om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska" hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 19 augusti 2015

EWA LARSSON

Bilaga

Förslag till föreskrifter om upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2000:9) om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I Socialstyrelsens förordning (1998:1518) om behörighet till vissa anställningar inom hälso- och sjukvården stipuleras att behörig till anställning som sjuksköterska är den som har legitimation för yrket. För vikarierande sjuksköterska ställs samma krav såvida inte Socialstyrelsen har medgett undantag (6 §), och det gäller både landsting och övrig kommunal hälso- och sjukvård. År 2000 antogs Socialstyrelsens nya föreskrifter om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska (SOSFS 2000:9). Den gjorde det möjligt för den som genomgår grundutbildning till sjuksköterska vid en svensk högskola och som har fullbordat studier till och med den femte terminen med godkända kurser och prov får anställas som vikarie för legitimerad sjuksköterska. Detta får dock endast ske under dagtid och tillsammans med en närvarande legitimerad sjuksköterska.

Det har sedan dess framförts krav till Socialstyrelsen om att upphäva föreskrifterna. För att få legitimation och rätten att tjänstgöra som sjuksköterska ska det krävas tre års utbildning på högskola/universitet anser de. Det är ett minimum för att kunna verka och ta ansvar som legitimerad sjuksköterska och leverera en säker vård av god kvalitet.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, meddelar att det inte är tillfredsställande att låta personer arbeta som sjuksköterskor före de fått sin legitimation. Socialstyrelsen anser sammanfattningsvis att det, ur ett patientsäkerhetsperspektiv, inte är tillfredsställande att regelmässigt och utan prövning från Socialstyrelsens sida tillåta enskilda att arbeta som sjuksköterskor före det att de har erhållit sin legitimation. Föreskrifterna bör därför upphävas.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 augusti 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är rimligt att ta bort undantaget för krav på sjuksköterskelegitimation. I staden utnyttjas inte undantagsmöjligheten i särskilt hög utsträckning. Dessutom kommer möjligheten att ansöka om dispens hos Socialstyrelsen att kvarstå och kan användas om särskilda behov skulle uppstå.

Stadsledningskontoret anser att patientsäkerheten skulle stärkas genom förslaget och stödjer därför ett upphävande av SOSFS 2000:9.

Förslaget kommer inte påverka möjligheten att anställa sjuksköterskestudenter för att arbeta inom hälso- och sjukvården som exempelvis undersköterskor. Stadsledningskontoret stödjer resonemanget om att vid resursbehov istället anställa en sjuksköterskestuderande som undersköterska och utnyttja möjligheten att delegera arbetsuppgifter.

Remissen från Socialstyrelsen anses besvarad med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.